

Krótką i mało formalną historię Zespołu Technologii i Organizacji Robót na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska SGGW

Korzenie tego Zespołu, który funkcjonował pod różnymi nazwami i w różnych strukturach Wydziału, wywodzą się z Katedry Gruntoznawstwa i Fundamentowania utworzonej w 1950 r. przez prof. Władysława Kollisa. Od 1954 r. przemianowano ją na Katedrę Gruntoznawstwa i Budownictwa Ziarnego, a w jej skład wchodziły wówczas dwa zakłady: Gruntoznawstwa i Fundamentowania oraz Mechanizacji i Organizacji Robót Wodno-Melioracyjnych. W 1976 roku z Katedry, kierowanej wówczas przez prof. Wojciecha Wolskiego, odchodzi dr Janusz Sokołowski i tworzy nowy Zakład Fundamentowania, Technologii i Organizacji Robót. Zakład funkcjonuje w ramach Instytutu Budownictwa Melioracyjnego, utworzonego w 1970 roku. W tym okresie buduje się zespół ludzi, którzy potem przez szereg lat będą tworzyć trzon tej jednostki. Należą do niej: dr Kazimierz Mosiej, mgr Grzegorz Jędryka, mgr Waldemar Misiak, mgr Władysław Matusiewicz, mgr Ewa Pisarska, mgr Mieczysław Połowski, mgr Zygmunt Krzywosz. Na początku w zespole pracuje także mgr Jerzy Hanczarski. Sekretariat prowadzi p. Maria Matyjasik. W laboratorium podejmują pracę mgr Jan Wiśniewski i p. Teresa Pawlicka, zaś kierownicą służbową Nyski (a potem Tarpana) był p. Stanisław Markuszewski, a po jego śmierci, p. Dariusz Lirczewski. W Zakładzie (a potem Katedrze) pracowały również inne osoby, była to krótka współpraca, dlatego nie zostali w tej historii wymienieni. W 1982 r. w wyniku reorganizacji Wydziału utworzono Katedrę Technologii Prac Melioracyjnych, Hydrogeologii i Zaopatrzenia w Wodę (kierowaną przez docenta Janusza Sokołowskiego) z Zakładami: Technologii i Organizacji Prac Melioracyjnych oraz Hydrogeologii i Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę, kierowanym przez docent Reginę Pożniak (zm. 1985). W 1987 roku Katedrę podzielono na dwie samodzielne jednostki. Utworzono wówczas Katedrę Technologii i Organizacji Prac Wodnych i Melioracyjnych oraz Samodzielny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich. W 1990 r. w Katedrze Technologii i Organizacji Prac Wodnych i Melioracyjnych ponownie utworzono Pracownię Hydrogeologii. W tej strukturze pracowaliśmy do 2000 roku. Prof. J. Sokołowski zrezygnował z kierowania Katedrą w 1997 r. (przeszedł na emeryturę w 2000 r. i wkrótce potem zmarł), a funkcję kierownika Katedry objął dr M. Połowski. W 1998 r. po drugim kolokwium habilitacyjnym na Wydziale Ekonomicznym SGGW (po pierwszym kolokwium obronionym na Wydziale, Centralna Komisja zakwestionowała uprawnienia Rady Wydziału do rozpatrywania tematyki rozprawy) dr M. Połowski uzyskał habilitację, co pozwoliło utrzymać funkcjonowanie Katedry w dotychczasowej formie.

Okres 1976 – 2000 stworzył podwaliny i uformował kierunki badań, zakres prowadzonej dydaktyki i zainteresowania naukowe poszczególnych pracowników. Każdy specjalizował się trochę w innej tematyce, chociaż wiele badań i prac wykonywaliśmy wspólnie. I tak prof. J. Sokołowski zajmował się głównie fundamentowaniem, odwodnieniami i technologią, dr K. Mosiej był znanym specjalistą od technologii robót ziemnych (zwłaszcza obwałowania

i nasypy), mgr G. Jędryka zajmował się maszynami budowlanymi i technologią robót drenarskich oraz wykonywał wiercenia geotechniczne, mgr W. Misiak specjalizował się w technologii robót i wspólnie z mgr W. Matusiewiczem odwodnieniami budowlanymi (ten ostatni prowadził również liczne badania laboratoryjne), mgr E. Pisarska kosztorysowaniem i nauką o pracy, mgr M. Połowski organizacją, zarządzaniem i zastosowaniem informatyki, mgr Z. Krzywosz materiałami budowlanymi, a zwłaszcza geosyntetykami. W ramach tematów badawczych i wielu prac zleconych zajmowaliśmy się m.in. problemami technologicznymi modernizacji i eksploatacji obwałowań, przeglądami eksploatacyjnymi oraz opracowaniem wytycznych dotyczących ich konserwacji i napraw. Wykonano ocenę wałów rzeki Wisły poczynając od Sandomierza aż do jej ujścia do Zatoki Gdańskiej. Takie badania wykonywano też na wybranych odcinkach rzek: Odra, Narew, Bug, Bzura, na kanale Wieprz-Krzna, wałów przeciwpowodziowych Zalewu Wiślanego oraz obwałowań cieków na Żuławach Wiślanych w województwie elbląskim. Dokonano oceny wpływu na tereny przyległe zbiorników: Włocławek, Dębe, Siemianówka, Łąki Korytowskie. Nadzorowano budowę zbiornika Siemianówka i przebudowę grobli stawów rybnych na terenach Polski południowej (Oświęcim, Zator, Wadowice). W ramach SIiTWM NOT pracownicy Katedry prowadzili w całej Polsce wykłady, kursy i szkolenia z zakresu organizacji i zarządzania, technologii robót ziemnych, fundamentowania, odwodnień budowlanych oraz technologii robót betonowych w budownictwie hydrotechnicznym.

W 1978 r. dr J. Sokołowski obronił kolokwium habilitacyjne, a prowadzone badania i publikacje pracowników Katedry zaowocowały kolejnymi doktoratami, których promotorem był docent (1979) a potem prof. (1986) J. Sokołowski. W okresie 1976 – 2000 po kolejnych reorganizacjach kilkakrotnie zmienialiśmy zajmowane pokoje. Siedzieliśmy kolejno na wszystkich piętrach Wydziału, łącznie z piwnicą, jednak przez cały czas udało nam się zachować dwa laboratoria (sale 04 i 06 w piwnicy). Przez kilka lat dysponowaliśmy również laboratorium na III piętrze. Były one niezbędne, gdyż wykonywaliśmy dużo ekspertyz, opracowań, analiz laboratoryjnych, badań terenowych. Warto zaznaczyć, że w tym czasie pracowników Katedry (zwłaszcza młodszą część zespołu) łączyły nie tylko sprawy zawodowe, ale również liczne kontakty towarzyskie. Świętowaliśmy kolejne doktoraty, oblewaliśmy nowe mieszkania, urodziny dzieci, spędzaliśmy wspólnie zabawy sylwestrowe. Liczne wyjazdy na badania terenowe też były dobrą okazją do wspólnego wypoczynku (np. dr Matusiewicz nie wyjeżdżał w teren bez wędki!).

Kolejna reorganizacja Wydziału w 2000 r. spowodowała radykalne zmniejszenie liczby Katedr z istniejących 11 do 4 (początkowo 5). Wówczas prof. A. Szymański i prof. Z. Lechowicz zaproponowali, aby nasza Katedra weszła jako Zakład w skład nowo tworzonej Katedry Geoinżynierii. I tak powstał Zakład Technologii i Organizacji Robót Inżynierskich. W skład nowej Katedry weszły jeszcze Zakład Geotechniki i Zakład Hydrogeologii. Powstanie nowej struktury spowodowało również zmiany personalne. Jeszcze przed powołaniem nowej Katedry odszedł dr K. Mosiej i p. T. Pawlicka, na emeryturę przeszła p. M. Matyjasik. Niedługo

potem (w 2006 r.) z pracy odszedł dr G. Jędryka (skupił się wyłącznie na prowadzeniu własnej firmy specjalizującej się w wierceniach i badaniach geotechnicznych). Zbliżał się również czas przejścia na emeryturę kolejnych pracowników, a co gorsza większość osiągała tę granicę w podobnym czasie. Zespół wymagał szybkich uzupełnień kadrowych. Przez kilkanaście lat (od 1998 do 2013 r.) pracował w Zakładzie dr Dariusz Wojtasik. Wypromowani doktoranci dr hab. M. Połońskiego nie zdecydowali się na przejście z praktyki budowlanej na uczelnię, jednak zasilili nas wypromowani w Zakładzie Geotechniki doktorzy. Pierwsza dołączyła do Zespołu dr Marzena Lendo-Siwicka (w 2009 r.), 4 lata później dr Katarzyna Pawluk, z czasem kolejni: dr Grzegorz Wrzesiński (2015 r.), dr Anna Miszkowska obecnie Markiewicz (2017 r.), dr Karina Zabłocka (2020). W 2017 r. zespół zasiłił mgr Roman Trach, który szybko nostryfikował swój dyplom doktorski uzyskany na Ukrainie. Każdy z nowych pracowników znalazł swój obszar badawczy, włączał się w prowadzone badania i dydaktykę. Biorąc pod uwagę fakt, że dla większości tych osób tematyka badań przed doktoratem wyraźnie różniła się od tego, czym musieli się zająć w Zespole Technologii i Organizacji cały proces adaptacji do nowej specjalizacji przebiegł naprawdę sprawnie. Ważną rolę w postrzeganiu Zespołu na forum ogólnokrajowym odegrała bliska współpraca pracowników z Sekcją Inżynierii Przedsięwzięć Budowlanych KILiW PAN oraz udział i wygłoszone prezentacje na konferencjach, zwłaszcza Krynica i IPB. Byliśmy również rozpoznawani dzięki redagowaniu (głównie siłami Zespołu) Przeglądu Naukowego Inżynieria i Kształtowanie Środowiska (aktualnie SREES).

W 2017 r. dr hab. M. Połoński pod koniec rozpoczynanej czteroletniej kadencji wchodził w wiek emerytalny. W związku z tym Rektor podjął decyzję o zmianie kierownika Zakładu. Nowym kierownikiem została powołana dr M. Lendo-Siwicka. Zmiana przebiegła płynnie i nie wpłynęła zasadniczo na sposób funkcjonowania Zakładu TiORI.

W 2019 r. na skutek zmian legislacyjnych w całym kraju, na Wydziale zostały powołane dwa Instytuty: Inżynierii Lądowej i Inżynierii Środowiska. Powstała zupełnie nowa struktura organizacyjna, a wszystkie dotychczasowe Katedry i Zakłady zostały włączone w nowo powstałe Instytuty, często przechodząc głęboką reorganizację. Nasz zespół znowu stanął przed pytaniem, w jakiej postaci, gdzie chce i może funkcjonować. Biorąc pod uwagę opinie wszystkich pracowników Zakładu została podjęta decyzja, aby z Zakładu Technologii i Organizacji Robót stworzyć samodzielną Katedrę w ramach Instytutu Inżynierii Lądowej. Podjęte rozmowy z władzami Wydziału i IIL zaowocowały powstaniem Katedry Hydrotechniki, Technologii i Organizacji Robót. Dotychczasowy skład Zakładu został uzupełniony o specjalistów z zakresu hydrotechniki (dr hab. Sławomir Bajkowski, dr Janusz Urbański, dr Zdzisław Skutnik, dr Marta Kiraga) co poszerzyło obszary badawcze i pozwoliło spełnić wymagania formalne do powołania Katedry. Kierownikiem nowej Katedry pozostała dr M. Lendo-Siwicka, a prowadzenie sekretariatu katedry powierzono p. Karolinie Boruszewskiej (która wcześniej pracowała w sekretariacie Katedry Geoinżynierii).

Już w nowej Katedrze pojawiają się kolejne osoby: mgr Justyna Dziecioł, której zainteresowania obejmują głównie obszar ekonomiki przedsięwzięć budowlanych, dr Konrad

Piechowicz, specjalizujący się w robotach ziemnych i hydrotechnicznych, dr Jan Kowalski, zajmujący się inżynierią przedsięwzięć budowlanych i mgr Sylwia Szymanek, która swój rozwój wiąże z tematyką ekonomii. Pracownicy ciągle podwyższają swoje kwalifikacje, coraz więcej osób posiada uprawnienia zawodowe, niektórzy są jeszcze w trakcie praktyki.

Kiedy piszę ten krótki rys historyczny w Zespole nie pracuje już nikt z osób, które go tworzyły i przez lata budowały. Kilku pracowników prowadzi jeszcze wybrane zajęcia na zlecenie, część utrzymuje częstszy lub rzadszy kontakt z Wydziałem. Pozostały napisane książki, publikacje i ekspertyzy, zgromadzone materiały na stronie internetowej, programy komputerowe, programy przedmiotów, sylabusy, kilkadziesiąt tomów Przeglądu Naukowego, licznie wypromowani dyplomanci. Jednak Zespół w nowym składzie i pod nowym kierownictwem ciągle rozwija się, zatrudnia nowych pracowników, podejmuje nowe wyzwania prowadzi badania, znajduje swoje miejsce w ciągle zmieniającej się strukturze Uczelni i Wydziału, współpracuje z innymi ośrodkami. Co ważne, stosunki panujące w Zespole dalej pozostały koleżeńskie, oparte na wzajemnym szacunku, pomocy i współpracy. Wszystko to pozwala spojrzeć z satysfakcją na to co zostało dokonane i z optymizmem na dalsze losy Zespołu.

Opracował M. Połowski

Uzupełnienie M. Lendo-Siwicka

Warszawa, październik 2022